

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. De Simonia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

secluso contemptu, propter parvitatem materiæ, seu irreverentia committæ. Similiter erit peccatum veniale tantum, & quandoque nullum, si irreverentia aliqua fiat Rei sacrae ex inadvertentia, in deliberatione, aut ignorantia non crassa, vel invincibili: hæc enim à peccato mortali excusat in omni materia.

17. Tandem notandum cum Herincx *disp. 8. de Relig. quest. 2. num. 12.* & alijs, non omne peccatum à Persona sacra, vel in Personam sacram commissum, esse Sacrilegium propriè & formaliter; sed illud tantum, quod directè committitur contra sanctitatem Personæ. Hinc inebriatio, superbia, mendacium, ac hujusmodi, si committantur à Persona sacra, non sunt Sacrilegia. Similiter neque ira erga Personam sacram habita, citra corporalis injuriæ illationem, est Sacrilegium: cum talia directè non repugnent ejus sanctitati, benè tamen percussio corporalis ipsius.

Non omne peccatum à Persona sacra commissum, est Sacrilegium.

QUÆSTIO III,

De Simonia.

18. Simonia à Simone Mago nomen, atque in Lege Evangelica originem traxit, non obstante, quòd jam in Lege veteri à Balaam *Num. cap. 22.* & à Giezi *lib. 4. Regum, cap. 5.* & à nonnullis alijs, hoc peccatum legatur commissum. Dicitur nihilominus Simonia à Simone Mago, qui cum vidisset, quòd per manuum impositionem ab Apoitolis daretur Spiritus sanctus (ut legitur in Actibus Apostolorum *cap. 8.*) obtulit eis pecuniam, dicens: *Date & mihi hanc potestatem, ut cuicumque imposero manus, accipiat Spiritum sanctum.* Cui S. Petrus Apostolus respondit: *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam donum Dei existimasti pecuniâ possideri.*

Simonia, unde sic dicta?

19. Est igitur Simonia species Sacrilegij: cum vendere Rem sacram, seu spiritualem pretio temporali, sit contra reverentiam Deo in Rebus sacris debitam; simulque violet ipsius Rei sacrae sanctitatem, quæ cum gratiosè nobis à Deo concedatur in nostram proximorumque salutem, atque insuper tantæ si dignitatis, ut sit pretio inestimabilis, ac proinde dignis debeat dari gratis, juxta illud Salvatoris, *Marth. 10. Gratis accepistis, gratis date:* nihilominus æstimato pretio venditur, aut

Ea est species Sacrilegij.

Simoniam
definitio
declaratur.

20. CONCL. I. *Simoniam* est studiosa voluntas emendi, vel
vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum, pretio tem-
porali. Ita Glossa in Rubricam, tit. de *Simoniam*; estque definitio
hæc communiter recepta inter Doctores, & patebit ex ejus de-
claratione. Dicitur I. *Studiosa voluntas*; id est, actus delibera-
tus voluntatis: & hæc particula stat loco generis, reliqua addun-
tur per modum differentie. Dicitur II. *Emendi, vel vendendi*:
sub qua particula comprehenduntur omnes Contractus, & pa-
cta onerosa, in quibus datur pretium temporale, vel ejus æstima-
tio pro spirituali, sive id fiat per veram emptionem aut vendi-
tionem, sive per aliquam permutationem, aut alium hujusmodi
Contractum onerosum. Dicitur III. *Pretio temporali*: sub qua
particula comprehenditur non solum omnis pecunia, sed etiam,
quidquid pecuniæ est æstimabile; ut est munus à lingua, munus
à manu, & munus ab obsequio. Hinc in Jure Canonico c. *Sunt*
nonnulli. 1. q. 1. reprobatur, veluti simoniacum, *Munus ab obsequio,*
Munus à manu, & Munus à lingua. Et can. Salvator. 1. q. 3. dicitur:
Quisquis igitur res Ecclesiasticas non ad hoc. ad quod institutæ sunt, sed ad
propria lucra, munere lingue, vel indebiti obsequij, vel pecunia largitur, vel
adipiscitur, simoniacus est, cum concordantijs.

Simoniam
quàm grave
peccatum?

21. CONCL. II. *Simoniam* ex genere suo est peccatum mor-
tale. Ita certa omnium, & patet ex suprâ citatis verbis D. Petri,
Astor. 8. *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam donum Dei ex-*
istimasti pecuniâ possideri. Unde passim SS. Canones graviter repre-
hendunt *Simoniam*, appellantes eam *Execrabile vitium, turpissimum*
lucrum, piaculare flagitium, simoniacam pestem, hæresin simoniacam, ad cu-
jus comparationem omnia crimina quasi pro nihilo reputantur: uti videre
est c. *Reperiuntur. & c. Quicumque. ac seqq. 1. q. 1. & c. Patet. 1. 7. q. 7.*
& c. *Per tuas. de Simoniam,* & alibi. Ex quibus verbis facile patet gra-
vitas hujus criminis.

Est triplex.

22. CONCL. III. *Simoniam* rectè dividitur in mentalem,
conventionalem, & realem. Ita communis, & patebit ex earum
explicatione. Itaque

Simoniam
mentalem,
quid?

23. *Simoniam mentalem* est internum propositum, quo quis, dum
confert alteri spirituale, intendit eum obligare ad reddendum
temporale, vel econtrâ, sine ullo pacto exteriori expresso, vel ta-
cito: ut si quis det alicui centum aureos, aut eidem inserviat
cum intentione ipsum obligandi, ut in mercedem sibi conferat
Bene-

Beneficium Ecclesiasticum, & hoc postea sibi conferatur, quamvis nullum pactum exterius circa hoc intervenerit. Unde per Simoniam mentalem non intelligitur hic merum propositum committendi Simoniam (quamvis & hoc jam sit peccatum) sed intelligitur ea Simonia, quae quidem aliquem actum externum habet, v. g. dationem pecuniae, malitia tamen ejus non se prodit exterius, sed in sola mente manet, eò quòd nullum pactum externum interveniat.

24. *Simonia conventionalis* est, quando non solum est internum propositum obligandi, sed etiam proceditur ad externam conventionem, seu pactum expressè aut tacitè factum, dandi sive recipiendi rem spiritualem pro temporali, absque tamen executione, saltem utrinque factâ. Additur notanter, *saltem utrinque factâ*: nam alia est *Simonia purè conventionalis*, quae videlicet ex neutra parte est completa: ut si quidem pactum fuerit initum conferendi Beneficium Ecclesiasticum pro certa pecunia, adhuc tamen neque Beneficium collatum, neque pecunia soluta est. Alia verò est *Simonia conventionalis mixta*, quae nimirum est completa solum ex parte unius, sive dando pretium nondum collato Beneficio, sive e contra.

Simonia conventionalis, quid?

Alia purè conventionalis, & alia mixta.

25. *Simoniae Conventionalis* species quaedam est *Simonia*, quae dicitur *Confidentialis*, qua quis cupiam Beneficium Ecclesiasticum procurat, eligendo, praesentando, resignando, confirmando, aut aliâ ratione cum certa confidentia, seu pacto inito, ut is, qui Beneficium accepturus est, illud ipsum sibi procuranti, vel alteri, utputà fratri aut nepoti suo, cum fructibus, aut aliqua eorum portione suo tempore cedat. Et adversus hanc *Simoniae* pravitatis speciem, quam *Confidentialem*, seu *Beneficiorum confidentialiam* appellant, eò quòd circa sola Beneficia Ecclesiastica contingat, & per quam ex illicita beneficentia quandoque illa asservabantur personis pro tempore inhabilibus, vel etiam nondum natis, edidit Pius IV. severissimam Bullam, quae incipit, *Romanum Pontificem* (habeturque tom. 2. Bullarum Romani, *Constit. 85. dicti Pont.*) in qua sub gravissimis poenis ipsam prohibuit; eamque prohibitionem innovavit B. Pius V. in sua Constitutione 85. *Intolerabilis*.

Simonia Confidentialis declaratur.

26. Tandem *Simoniae realis* est, quando pactio ex utraque parte impleta est, saltem inchoatè: ut si collatio Beneficij facta est, & vicissim pretium solutum, aut saltem pars pretij data pro eo.

Simonia realis.

Siquid gratis detur, ac recipiatur, non fit Simonia.

27. CONCL. IV. Etsi certum sit, committi Simoniam, si pretium temporale exigatur pro administratione Sacramentorum, sepulturâ Ecclesiasticâ, confirmatione electionum, installatione in Beneficijs, ac hujusmodi; nihilominus si quid gratis detur, ac recipiatur, Simonia non committitur. Ita communis. Et quidem prior pars sequitur ex dictis *num. 20.* Unde in Jure Canonico *tit. de Simonia, c. Non satis, & c. Cùm in Ecclesia, & c. Ad Apostolicam,* & alibi, gravissimè reprehenduntur, ac prohibentur prava consuetudines exigendi pro similibus sacris functionibus pretium temporale; quamvis laudabiles consuetudines erga sanctam Ecclesiam piâ fidelium devotione introductæ, spontè aliquid dandi Ecclesiæ Ministris talia spiritualia ministrantibus, observari præcipiantur. Et per hoc patet altera pars Conclusionis, quæ amplius habetur *can. Sicut Episcopum. 1. q. 2. & alibi.*

Simonia non est, intuitu spiritualium functionum dare, aut recipere aliquid per modum stipendij.

28. CONCL. V. Insuper Simonia non est, si intuitu spiritualium functionum, utputà administrationis Sacramentorum, Concionum, Missarum celebrandarum, ac hujusmodi, datur aut recipitur aliquid per modum stipendij, hoc est, pro iusta & congrua sustentatione Ministri Ecclesiastici. Est certa, atque communis; & patet ex unanimi sensu, & praxi quotidiana fidelium. Ratio est: quia unusquisque meretur sustentari ab illo, in cuius licito ministerio occupatur. Unde dicit Christus Dominus *Matth. 10. Dignus est operarius cibo suo.* Et *Apost. 1. Corinth. 9. Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus?* Quasi diceret: id magnum non est, sed debitum: prout ex contextu patet. Quinimò ex hujusmodi textibus inferunt Doctores, quòd eis, qui ministrant populo spiritualia, debeat sustentatio ex Justitia. sicut operario merces sive cibus: unde appellatur *Stipendium sustentationis*, quia verè debitum ut stipendium, juxta illud *1. Corinth. 9. Quis militat suis stipendijs?*

An de hujusmodi stipendio licitum sit pacisci?

29. Addunt non pauci, quos sequitur *Layman lib. 4. traët. 10. cap. ult. §. 2. num. 15.* etiam licitum esse Ministris Ecclesiasticis, quantum est ex natura rei, de ejusmodi stipendio congruo sustentationis ob spiritualia ministeria persolvendo pacisci. Ratio est: Tum quia quilibet potest pacisci de eo, quod sibi jure naturæ debetur. Tum quia Clerici sic paciscentes non exigunt aliquid tanquam pretium spiritualis ministerij (hoc enim, tanquam majus omni pretio temporali, gratis exhibent, & alioquin manifestam committerent Simoniam) sed ejusmodi ministerium

sterium sacrum gratis exhibentes, requirunt duntaxat congruam à populo sustentationem; atque ad majorem hujus securitatem paciscuntur de certa ejus quantitate, ubi hæc Superiorum autoritate, vel consuetudine nondum est determinata; vel si est determinata, ut integrè præstetur.

30. Notanter hîc additur, *Id esse licitum, quantum est ex natura rei.* Siquidem spectato Jure communi antiquo fuisse Simoniam, saltem Juris humani Ecclesiastici, sic pacisci, censet Lessius *lib. 2. de just. & jure, c. 8. num. 49.* id probans ex *cap. ult. de Pactis*, & alijs textibus Juris Canonici: quibus tamen per contrariam consuetudinem in quibusdam rebus, & functionibus, ait esse derogatum. Deinde ubi stipendium functionis à Prælati, vel consuetudine est determinatum, non potest illud excedi sine injustitia. Tandem qui sic paciscuntur, cavere debent, ne habeant intentionem paciscendi de pretio officij spiritualis, sed tantum de congrua sustentatione: caveant etiam, ne imperiti ex tali pacto offendantur, & scandalizentur; qui proinde monendi sunt, pecuniam non pro ipsa actione sacra, sed pro necessaria solum sustentatione postulari.

Id ipsum magis declaratur.

31. CONCL. VI. Non est Simonia, dare pecuniam solum ad redimendam vexam circa spiritualia, quam quis injustè patitur. Ita communior Doctorum, contra Innocentium; idque desumitur tum ex *c. Questum, 1. q. 3.* tum ex *c. Dilectus*, junctâ Glossâ *ibid. de Simonia*, ubi talis redemptio injustæ vexæ refertur, nec tamen reprehenditur, imò potius approbatur. Accedit ratio: quia dans pecuniam ex tali causa, non dat ipsam pro re spirituali, & tanquam pretium ipsius; sed dat ipsam pro tollenda vexa, seu auferendo iniquo gravamine, atque ad removendum impedimentum pravæ voluntatis alterius. Sic v. g. licitum est, saltem urgente casu necessitatis, aut alterius gravis periculi, dare pecuniam ratione Sacramentorum administrandorum illi Clerico, qui non vult ea ministrare gratis: non quidem ut pretium Sacramentorum (hoc enim est intrinsecè malum, atque simoniacum, & in nullo prorsus casu licitum) sed tanquam medium ad removendum impedimentum pravæ voluntatis seu avaritiæ alterius. atque ut is à peccato injustæ vexationis abducatur, & ad officium suum ritè præstandum inducatur.

Simonia non est dare quid ad redimendam injustam vexam circa spiritualia.

32. Cæterum hæc Conclusio patitur limitationem in Beneficijs Ecclesiasticis: in his quippe non est licitum, quin potius simoniacum, dare pecuniam pro redimenda vexa, quando of-

Fallit Conclusio in Beneficijs Eccl.

elestificis,
si quis nec-
dum habet
jus in re.

ferens pecuniam necdum habet jus in re, sive jus quæsitum in Beneficio. Desumitur autem hæc limitatio ex *cap. Matthaus. de Simonia*; ubi electus à majori parte, alijs tamen contradicentibus, si his det, aut dari consentiat pecuniam, ut à contradictione desistant, ac ipse postea confirmetur, censetur Simoniacus, & obligatus ad resignandum Beneficium. Ratio est: quia sic daretur pecunia ad consequendum liberè jus spirituale, prout discurret Abbas Panormitanus *super cir. c. Matthaus. de Simonia*, clarè distinguens, quòd pro jure quærendo non sit licitum dare pecuniam etiam ad redimendam vexam, ob textum & rationem allegatam: sed quando jus cuiusdam jam est quæsitum, & vexatur quis in eo, bene dari possit pecunia pro redimenda vexatione, per textum & rationes *num. præc. adductas*; quia tunc non amplius sterneretur via per pecuniam ad Beneficium Ecclesiasticum. Hoc ipsum tradit Layman *cir. §. 2. num. 22. & seq.* citans alios, & Ludov. Engel *tit. de Simonia, n. 31.* ubi etiam resolvit, quòd lite beneficii pendente absque labe Simoniæ non possit fieri transactio (secùs dicendum de compositione amicabili) ut adversarius accepta pecunià à lite desistat, per textum clarum *cap. Constitutus. & c. Super eo. de Transactionibus.*

Licitum est,
dare vel re-
cipere pre-
tium pro la-
bore per ac-
cidens con-
juncto cum
sacro Mini-
sterio.

33. CONCL. VII. Loquendo de corporali labore, defatigatione, atque molestia in sacris Ministerijs, utputà in celebrationibus Missarum, administrationibus Sacramentorum, aut Consecrationibus Ecclesiarum & c. occurrente, & an pro eodem licitum sit dare, vel recipere pretium, distinguendum est. Et quidem conveniunt Doctores, pro labore aut obligatione, quæ sacro Ministerio per accidens conjuncta est, licitè aliquid dari, & accipi ut pretium: prout fit, quando Sacerdos iter longum conficere debet ad celebrandam in certa Ecclesia Missam, vel administrandum Sacramentum; aut quando Capellanus obligare se debet ad persistendum in suis spiritualibus functionibus toto anno, præsertim tempore pestis, & hujusmodi. Ratio est: quia talis labor, aut obligatio ex se est pretio æstimabilis, & per accidens solum hic & nunc annectitur spirituali Ministerio.

Non item
pro labore
intrinseco,
sive per se
conjuncto
cum ipso.

34. Secùs dicendum de labore intrinseco, seu qui per se ac necessariò conjunctus est cum sacro Ministerio: nam pro tali simoniacum est dare, vel recipere pretium, *arg. c. Si quis obierit. l. 9. 3. & c. Ad nostram. de Simonia*; ubi generaliter mandatur, quatenus pro ministerio Ecclesiastico exercendo nullatenus pecunia exigatur. Quo tamen non obstante potest aliquid dari, ac recipi per

per modum justī stipendij, seu ad honestam sustentationem Ministrorum Ecclesiae, ut dictum *num. 28.* Et hoc solum volunt nonnulli antiquiores Authores, qui videntur oppositum tenuisse: nam commodè explicantur, quòd loquantur de justo stipendio, Ministris Ecclesiae in gratiam Fidelium laborantibus debito ad ipsorum sustentationem, non autem de pretio laboris spiritualis. Layman *lib. 4. tract. 10. §. 4. n. 41. & alij.*

Q U A E S T I O I V.

Solvuntur alia Dubia circa Simoniam, ejusque poenas.

35. **Q**uæritur I. An Simonia alia sit Juris Divini, alia Juris Ecclesiastici? Resp. affirmativè, cum Glossa communiter recepta *c. Ex parte. il. 1. §. dimittere. de Offic. de legat. ubi ait, quòd quedam sunt prohibita, quia simoniaca; ut vendere Sacramenta &c. Et quedam simoniaca, quia prohibita; & sunt illa, quae per constitutionem Ecclesiae facta sunt simoniaca.* Simonia alia Juris Divini, alia Juris Ecclesiastici.

36. Exemplum Simoniae Juris duntaxat Ecclesiastici, est in primis permutatio Præbendarum, sive Beneficiorum Ecclesiasticorum; quæ si fiat pacto interveniente, ac propriâ auctoritate, sine interventu Episcopi, prohibetur tanquam simoniaca, *c. Questum. de Rerum permutat. & alibi: cum tamen permutare unam rem spiritualem cum alia spirituali (ut sunt duo Beneficia) ex natura sua non sit simoniacum. Aliud exemplum habetur *can. Placuit. 1. q. 1.* ubi pro modico balsamo, quod benedictum pro Sacramento Baptismi datur per Ecclesias, prohibetur exigi tremissis, tanquam speciem habens Simoniae. Similiter *c. Non satis. & c. Ea qua. de Simonia,* cavetur, ut pro Chrismatis, & Olei receptione, nulla cujusquam pretij exactio attentetur. Atqui hanc non esse Simoniam Juris Divini, sed duntaxat Ecclesiastici, patet ex eo: quia oleum, vel balsamum illud, quod benedicitur, secundum se est pretio æstimabile, sicque pro eo pretium recipi, Jure Divino aut naturali non prohibetur; ergo prohibitio illa, ob speciem Simoniae, fit solo Jure Ecclesiastico.*

37. Hinc infertur, quòd Papa quidem possit involvi crimine Simoniae, quæ est Juris Divini, vendendo v. g. Sacramenta; quia & Papa est subiectus Legi Divinae: nihilominus in ipso non habeat Papa an possit involvi crimine Simoniae?